

Sněženky jsou chráněné

Sněženky bývají prvními kvítky, které nám říkají, že se blíží jaro. Jejich český název sněženka (podsněžník) je odvozen nejen z barvy jejich květů, ale také z toho, že rostlinky často vykvétají ještě ve sněhu.

Sněženky dříve a nyní

Dříve u nás byla sněženka hojněji k vidění ve volné přírodě. Vyhovují jí totiž kypré půdy bohaté humusem a živinami. **Dnes se jí lépe daří v zahrádkách** – to proto, že ve volné přírodě si ji každý utrhl. Mnohdy nešetřně tak, že poškodil i její cibulku a květina uhynula. **Hodně škody v tomto směru natropili v našich hájích a lesích především trhovci,** kteří sněženky likvidovali ve velkém jako obchodní artikl. **Dnes je proto sněženka chráněna zákonem.** Ochrana rostliny se vztahuje na její podzemní části ve všech stupních vývoje.

Co se to tu klube?

Křehká sněženka je prvním kvítkem, který se nebojí prorazit si ke sluníčku zbytky sněhového krunýře nad sebou a odolávat posledním přizemním mrazíkům. **Český název sněženka (podsněžník) je odvozen nejen z barvy jejích květů, ale právě proto, že rostlinka často vykvétá ještě ve sněhu.**

Když začíná sněženka růst, listy nejsou ani vidět, zato stvol je důkladný a na jeho vrcholku sedí jakýsi podivný vzpřímený zámotek, připomínající hmyzí kuklu. Je to blanitá kápě, do které je zabaleno květní poupě jako nemluvně. Je-li příliš chladno, může tak zavinuté setrvat po mnoho dní. Jakmile se však trochu ovlaží, toulec se po straně roztrhne, poupě vyklouzne ven a rozvíjí se. Květ má šest lístků okvětních, ale rozdílných.

Tři vnější jsou podlouhlé, celé mléčně bílé. Tři vnitřní jsou o polovinu kratší, srdčité vykrojené se zelenou skvrnkou a s jemnými podélnými zelenými proužky. **Vnější lístky se pohybují asi tak, jako se otevírá a zavírá deštník.** Zavírají se na noc, při deštivém počasí a v chladnu. Vnitřní lístky jsou svěšeny dolů a přitisknuty k sobě, takže tvoří trubku, která obklopuje prašníky, tyčinky a čnělku.

Zelené proužky na okvětních lístcích jsou vlastně turistickými značkami pro hmyz. Vedou rovnou k nektaru, který se tvoří v prohlubeninách bělavého vroubkovaného terče na vrcholu semeníku. Odtamtud stéká na spodek lístků a tvoří tam sladké a voňavé kapičky. **Žíznivé včele postačí strčit do trubky vnitřních okvětních lístků hlavu, natáhnout sosák a pít. Přitom ani nepozoruje, že se jí na hlavu sype práškovitý pyl jako ze sypátka.** Chcete-li se o tom přesvědčit, přeměňte se ve včelu například tím, že do květu opatrně vsunete párátka nebo jehlu, které zastoupí včelí sosák.

Po opylení květní lístky uschnou a opadnou. Začne se tvořit plod v podobě masité tobolky se třemi semeny, z nichž každé má na konci olejnatý zahnutý přívěsek, který **chutná mravencům.** Ti proto semena sněženky vyhledávají, přívěsky požírají a semena přitom roznášejí po okolí, což sněženkám prospívá. Sněženska se ale rozmnožuje hlavně prostřednictvím mateřské cibulky, která se množí.

Sněženska je mírně jedovatá ve všech částech, nejedovatější je cibule. Otravy u nás nebyly zaznamenány. Na druhé straně účinnými látkami jsou alkaloidy, jichž bylo nalezeno kolem dvaceti druhů.

Nepletme si sněženko s bledulí

Mnozí lidé si sněženko pletou s bledulemi. **Snadno je rozpoznáme podle květu.** Bledule má všechny okvětní lístky stejně dlouhé, u špice ozdobené žlutozelenou skvrnkou. Květ je široce zvonkovitý. Dá se poznat dokonce i podle vůně. Mladý květ bledule voní jako fialky, starší je cítit hořkými mandlemi. Bledule miluje vlhké půdy. Na odvodněných pozemních bledule zmizely. Také ony jsou zákonem chráněny. **Na rozdíl od sněženky je bledule chráněna jako celek, to znamená její nadzemní i podzemní část ve všech stupních vývoje.** Není dovoleno ji ničit, vykopávat, přesazovat, trhat nebo jinak rušit v přirozeném vývoji.